

„Piktos“ ir „pamokomos“ istorijos

Reikalingos priemonės: didelis popieriaus lapas; markeris

Pristatykite temą: „Kartais kiekvienas elgiamės netinkamai, darome klaidų ir dėl to susilaukiame pastabų, pamokymų, kurie mums padeda būti saugiems ir keisti netinkamą elgesį. Tokį elgesį, kai kiti stengiasi mums padėti mes vadiname „pamokomu“. Tačiau kartais mes gauname tokių pastabų ar pamokymų, kurie mus žemina, gąsdina, skaudina. Tokį kitų elgesį mes vadiname „piktu“. Aš

perskaitysiu Jums keletą istorijų, o jūs man chorų pasakykite, koks elgesys ten aprašomas – piktas ar pamokantis“.

Istorijų pavyzdžiai:

- kieme berniukai apstoję jaunesnę mergaitę, vadina ją kvaila, nevykėle ir gąsdina, kad užsiundys ant jos didelį, piktą šunį.
- Berniukas mėto akmenis į mažą katytę. Eidama pro šalį moteris pabara vaiką sakydama: „Kaip netinkamai tu elgiesi – tarytum būtum beširdis“.
- Linas yra lėtas berniukas. Jis nėra klasės pirmūnas, bet mokosi neblogai. Tačiau mokytojui nepatinka berniuko lėtumas. Jis nuolat šaukia ant Lino, vadina jį nevykėliu ir gąsdina, kad išsiųs jį į atsilikėlių mokyklą. Linas mokytojo labai bijo ir nebegali išspręsti net pačių paprasčiausių užduočių.
- Aistė parodė mokytojui savo rašinėlį. Mokytoja jame rado daug klaidų, todėl pasakė Aistei: „Rašydama rašinį buvai labai neatidi. Tau reikėtų daugiau dėmesio skirti namų darbams, jei nori toliau gauti gerus pažymius“.
- Per pertrauką Raimundas rado besimėtantį klasiokės Živilės sąsiuvinį ir norėdamas paišdykauti pradėjo piešti į jį visokius piešinėlius. Tai pamačiusi Živilės draugė Rasa sudrausmino Raimundą pasakydama: „Negražu neatsiklausus paišyti į svetimą sąsiuvinį. O tu taip norėtum?“
- Paulius labai nori susidraugauti su kiemo berniukais, tačiau jie pasakė, kad draugaus su Paulium tik tada, kai jis įrodys savo drąsą ir pavogs iš parduotuvės dėžutę saldainių. Paulius atsisakė vogti saldainius ir dabar kiemo vaikai vos tik jį pamatę šaukia „Bailys!“
- Rima sėdi ant palangės prie praviro lango. Jai tai labai patinka, nes jaučiasi esanti labai drąsi. Pro šalį einantis kaimynas sudraudžia Rimą jai pasakydamas: „Šitaip elgtis labai pavojinga ir neprotinga – tu gali iškristi pro langą ir užsimušti“.
- Laima labai stengiasi būti gera namuose, tačiau jos tėtis labai dažnai ant jos pyksta. O jei Laima netyčia numeta kokį nors daiktą – visada ją muša diržu...

Perskaitykite keletą istorijų, klausdami vaikų, kuriai grupei jie jas priskirtų. Galima vaikų klausti, kodėl jie vieną ar kitą istoriją priskyre „piktai“ ar „pamokančiai“ grupei. Po to drauge su vaikais išsiaiškinkite, kuo skiriasi „piktos“ ir „pamokomos“ istorijos. Galima vaikų paprašyti sugalvoti savo istorijų.

Toliau aptarkite išgirstas istorijas. Klausimai aptarimui:

- kuo skiriasi „pikta“ istorija nuo „pamokomos“?
- kaip dar kitaip mes vadiname „piktą“ žmonių elgesį? [smurtu, prievarta, patyčiomis]

Užduoties pabaigoje apibendrinkite pasakydami, kad „Kiekvienas vaikas gali susidurti su įvairiu netinkamu kitų vaikų ar suaugusiųjų elgesiu. Mes su jumis daugiausiai kalbėsime apie tarp vaikų pasitaikančias patyčias.“ Dideliame lape, paprašydami ir vaikų įvardinti savo idėjas, surašykite įvairias elgesio formas, kurias mes vadiname „patyčiomis“.

Pastaba: Sudarytą patyčių formų sąrašą galima pakabinti klasės kabinete, kad jis galėtų būti naudojamas ir kitų pamokėlių metu bei primintų vaikams, ką jie kalbėjo apie šį reiškinį.

ŠALTINIS:

https://www.bepatyciu.lt/media/files/downloadable/kuriame_klase_be_patyciu.pdf

*Autorių leidimu užduotis yra paruošta remiantis V. Sruogos, B. Jakubkaitės knyga „Emocinė, fizinė ir seksualinė prievarta prieš vaikus“ (2002)